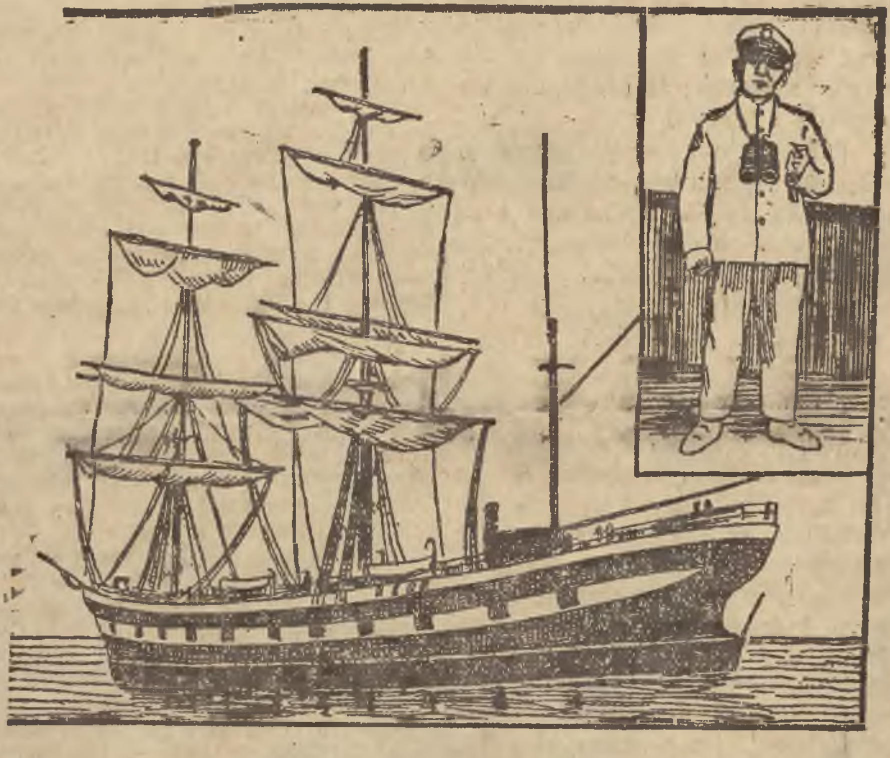
GAZETA PORANNA

ILUSTROWANY DZIENNIK INFORMACYJNY WSCHODNICH KRESÓW

Nr. 6636. Lwów, piątek, 2 marca 1923. Rok XIV.

Wydawca: Spółka Akcyjna Wydawnicza. Cena egz. 500 Mp. Redaktor naczelny: Stanisław Zachariasiewicz.

Sądy doraźne na paskarzy! Przymusowy wykup zapasów paskarskich

Statek szkolny „Lwów' przed wyruszeniem do Anglji. U boku komendant tego statku kapitan Ziółkowski.

Sądy doraźne na przemytników i paskarzy!

Warszawa. (PAT). Rada ministrów na posiedzeniu dnia 28. poleciła ministrowi sprawiedliwości wygotowanie projektu ustawy w sprawie rozszerzenia sądów doraźnych na przemytników i na zbrodnie, zmierzające do ukrywania i niesprzedawania artykułów pierwszej potrzeby.

O opiekę i pensje inwalidzkie i wdowie.

Warszawa. (PAT.) Na popołudniowem posiedzeniu sejmowej komisji opieki społecznej, przedstawiciele ministerstwa spraw wojsk. płk. Kołłątaj i Eile referowali sprawę działalności ministerstwa spraw wojsk. w dziedzinie opieki nad inwalidami, wdowami po inwalidach i sierotami.

Po dyskusji postanowiła komisja zaprosić na następne posiedzenie przedstawiciela ministerstwa skarbu celem wyjaśnienia przyczyn zalegania z wypłatami dla inwalidów, wdów i sierót.

Konszachty Witosa z Chjeną.

Warszawa. Tel. wł. (m). „Robotnik" atakuje dziś bardzo ostro posła Witosa za jego konszachty z Chjeną w sprawie utworzenia większości centro-prawicowej. Konszachty te — zaznacza „Robotnik" — **uniemożliwiają rządowi obecnemu przeprowadzenie jakiejkolwiek celowej akcji sanacyjnej.**

Tajny wywóz włókien do Litwy!

Warszawa. Tel. wł. (m). Z obszaru pasa neutralnego nadchodzą wiadomości o uprawianiu **na wielką skalę nielegalnego przewozu towarów z Polski do Litwy kowieńskiej.**

Szmuglem zajmują się przeważnie specjalne kategorje przemytników, którzy posiadają jednocześnie i paszporty polskie i dokumenty osobiste, wydane przez władze kowieńskie, co ułatwia im przekroczenie granic.

Poinformowani o stosunkach, panujących na pograniczu polsko-litewskiem, **twierdzą, że władze litewskie popierają szmugiel,** szczególnie jeżeli chodzi o przemysł włókienniczy.

Odroczenie terminu ćwiczeń wojskowych dla akademików.

Warszawa. (PAT). Po wyczerpaniu listy mówców udzielił min. Sosnkowski następujących wyjaśnień:

W sprawie odroczenia czasu ćwiczeń akademikom został przez p. ministra wydany okólnik do poszczególnych P. K. U., aby **uwzględniać wszelkie żądania, stawiane przez poszczególne wyższe uczelnie celem odroczenia terminu ćwiczeń.** Instrukcja ogólna, dotycząca powołania rezerwistów na 8-tygodniowe ćwiczenia została wysłana do ministerstwa oświaty, które prawdopodobnie zawiadomiło o tem rektoraty uczelni.

Umiędzynarodowienie Zagłębia Ruhry?

Londyn. Tel. wł. (A). Berliński korespondent „Daily Express" donosi, **że rząd niemiecki zamierza wysłać do Londynu 3-ch wybitnych** urzędników, którzyby mieli porozumieć się z miarodajnymi kołami angielskimi w sprawie ewentualnego umiędzynarodowienia **Ruhry.**

Nowa Liga Narodów!

Warszawa. Tel. wł. (m). Dzienniki angielskie donoszą z Waszyngtonu, że rząd amerykański **gotowy jest wziąć udział w utworzeniu nowego związku narodów, którego celem byłoby ugruntowanie pokoju światowego.**

NOWY WOJEWODA ŁÓDZKI.

Warszawa. (AW.) Wojewodą łódzkim mianowany został p. Marjan **Renobowski**, dotychczasowy starosta kaliski.

———

Ukraińcom zachciewa się niepodległej Galicji!

Ideałem ludu ukraińskiego w Galicji unja z Ukrainą. — Domagają się utworzenia niepodległego państwa Galicji. — Zohydzanie Polski za granicą.

Warszawa. Tel. wł.). (m.). Według otrzymanych z Paryża wiadomości, jeden z agentów Petruszewicza zamieścił w prasie tamtejszej artykuł, w którym, protestuje on przeciw oświadczeniu posła ruskiego Iłkowa w Sejmie. Delegat Petruszewicza czyni następujące charakterystyczne credo:

„Ideałem politycznym ludu ukraińskiego w Galicji wschodniej jest unia z Ukrainą. Odkładając realizację tego ideału do przyszłości, **Ukraińcy galicyjscy domagają się utworzenia niepodległego państwa Galicji.**

Dla wykonania tego celu **rozporządzają oni wszelkimi niezbędnymi warunkami ekonomicznymi i politycznymi** (!), oraz mają potrzebny dla organizacji państwa personal. **Interesa ludu ukraińskiego zmuszają go do uważania Polski za swego wroga.** W jakiejkolwiek sytuacji Ukraińcy galicyjscy znajdowaliby się, **nigdy nie zgodzą się na żaden związek z Polską.**

Do tej wiadomości korespondent paryski „Gazety Warszawskiej“ p. Kazimierz Smogorzewski dodaje: „Dlatego to zapewne ukraińscy awanturnicy wysłali z końcem stycznia do Moskwy p. Reitera i Kossaka, którą to podróż poprzedziły rokowania Petruszewicza z przedstawicielem sowietów w Berlinie. **Nowa ta orientacja rosyjska Petruszewicza leży niewątpliwie w interesie Berlina i sowietów,** albowiem istotnie im na tem zależy, aby lud ruski znajdował się „w jakiejkolwiek sytuacji“, **byle nie w dobrobycie i spokoju z Polską.** Inaczej jednak myśli lud ruski.

Obostrzenie zarządzeń w okupowanym terenie.

Frankfurt n. M. (AW.) Jak donoszą tut. dzienniki, władze okupacyjne zarządziły znaczne obostrzenia dotychczasowych zarządzeń w obsadzonym terytorjum.

Straże francuskie wykonują obecnie bardzo ostrą kontrolę. Na wzgórzu dominującem nad miastem Limburgiem **urządzono placówkę karabinów maszynowych,** tak, że miasto i dworzec mogą być każdej chwili ostrzeliwane. We wspomnianej miejscowości odbywają się bardzo często zgromadzenia przedstawicieli związków zawodowych i stronnictw.

Interwencja anglo-amerykańska humbugiem!

ZRĘCZNA GRA NIEMIECKA SPALIŁA NA PANEWCE.

Warszawa. Tel. wł. (m). Skandal z depeszami nowojorskiemi poczyna przybierać coraz szersze kręgi.

Okazuje się, **iż sfałszowane były również depesze londyńskie stwierdzające, że Bonar Law gotowy jest przychylić się do interwencji amerykańskiej** między Niemcami a Francją. **Żaden z dzienników angielskich** podobnych wiadomości nie podawał.

Tak samo wszelkie wiadomości niemieckie o rewizji traktatu wersalskiego są **fantazją berlińską,** na którą nikt we Francji nie myśli się zastanawiać.

Od Wydawnictwa.

Dalsza, bardzo znaczna podwyżka ceny papieru drukowego przed paru jeszcze dniami nieprzewidywana, tudzież gwałtowne podrożenie w dniach ostatnich całego szeregu innych artykułów niezbędnych dla druku gazety zmuszają nas równocześnie z innymi dziennikami lwowskimi, krakowskimi i warszawskimi do podniesienia ceny pojedynczego ezemplarza i prenumeraty.

Począwszy od jutra t. j.

od 1 marca 1923

kosztuje 1 egzemplarz „Gazety Porannej“

500 Marek

Prenumerata zaś miesięczna wynosi:

bez dostawy	13.000
z dostawą	15.000
zagranicą	16.000

Wszystkich P. T. Prenumeratorów prosimy o wpłacenie prenumeraty za miesiąc marzec w wysokości powyżej podanej wraz z ewentualną zaległością najdalej

do 5-go Marca

przyczem zwracamy uwagę, że tym P. T. Prenumeratorom, którzy do tego dnia prenumeraty nie uiszczą, będziemy zniewoleni wstrzymać dalszą dostawę względnie wysyłkę naszego pisma.

Wydawnictwo „Gazety Porannej“.

Aresztowanie ks. Fryderyka v. Lippe.

Paryż. Tel. wł. (w). Według doniesień z Essen, władze francuskie aresztowały księcia Fryderyka Wilhelma v. Lippe.

Z dokumentów, znalezionych przy aresztowanym księciu, wynika, że jest on członkiem tajnej niemieckiej organizacji nacjonalistycznej.

Olbrzymia afera bankowa.

SENZACYJNE SZCZEGÓŁY W SPRAWIE MALWERSACJI W WIEDEŃSKIM BANKU KOMERCJALNYM.

Budapeszt. (Tel. wł.). **Jak się dowiadujemy, sprawa malwersacji** dokonanej przez 4 dyrektorów budapeszteńskiej filji wiedeńskiego Banku komercjalnego, którzy zostali przed kilku dniami aresztowani, zatacza coraz szersze kręgi.

Dalsze śledztwo ujawniło, że aresztowani dyrektorowie **mieli wysokie konta w szeregu banków. Konta te obłożono aresztem.**

Policja budapeszteńska **przedsięwzięła rewizję w 20 bankach** budapeszteńskich, które utrzymywały stosunki z owymi dyrektorami.

Dalsze aresztowania w toku.

TELEGRAMY.

O ODRĘBNĄ GOSPODARKĘ KOLEJOWĄ.

Warszawa .Tel. wł. (m.). Ustawa o naprawie skarbu była dziś przedmiotem debat na posiedzeniu Rady ministrów. Ustawa między innemi podkreśla konieczność utworzenia samodzielnej i odrębnej gospodarki kolejowej.

Dokładnem wypracowaniem przyszłego planu gospodarki kolejowej **zajmą się już władze min. kolei w porozumieniu z departamentem budżetowym min. skarbu.**

OPOZYCJA MINISTRA ZDROWIA.

Warszawa. Tel. wł. (m). Na dzisiejszem posiedzeniu kom. zdrowotnej przew. kom. odczytał pismo min. Chodźki, który w piśmie tem oświadcza, że skutkiem stanowiska zajętego przez rząd w sprawie składania sprawozdań poszczególnych min. w komisjach sejmowych, **sprawozdanie min. zdrowia o działalności jego resortu musi być zdjęte z porządku dziennego.** Przeciwko temu stanowisku zaprotestował jeden z posłów ZLN. i zaproponował ukończenie posiedzenia i przeniesienie sprawy w konwencji sanitarne. Kom. obrad przerwano.

PRZYMIERZE LITEWSKO-SOWIECKIE.

Ryga. (PAT.) Kowieńskie „Echo“ przytacza in extenso list Cziczerina nadesłany z okazji 5-lecia niepodległości Litwy. List ten stwierdzający fakt wyzwolenia litewskiego ludu kończy się jak następuje: „Nie próbując pogwałcenia wolności lub naruszenia praw innych, republika litewska jest niezbędnym czynnikiem stabilizacji stosunków w Europie wschodniej.

Stosunki przyjacielskie wiążące ją z federacją rosyjską **przyniosły już niemały pożytek obu stronom** i pozostaną na przyszłość gwarancją powszechnego pokoju.

Zgromadzenie delegatów

GALIC. TOW. KRED. ZIEMSKIEGO.

(d) Wczoraj odbyło się 59 zwyczajne ogólne Zgromadzenie delegatów Galicyjskiego Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w dużej sali własnego gmachu przy ul. Kopernika l. 4. Zgromadzenie, w którem udział wzięło 53 delegatów **zagaił p. Oskar Schnell, prezes** Rady Nadzorczej, który zebranym przedstawił komisarza rządowego p. dra Jana Skwarczyńskiego, a do mającego się odbyć wyboru przewodniczącego zgromadzenia i tegoż zastępcy na skrutatorów powołał pp. dr. Drużbackiego, Domańskiego i Wolskiego.

Przewodniczącym wybrano dra Stefana Skrzyńskiego, zastępcą tegoż p. Kazimierza Bzowskiego.

Po przyjęciu do wiadomości protokołu czynności 58 Ogólnego Zgromadzenia z d. 12 czerwca 1922, p. Turnau referował sprawozdanie Rady nadzorczej o wyborze delegatów, p. Żaba sprawozdanie Dyrekcji z czynności za rok 1922, a hr. Koziebrodzki sprawozdanie Komisji rewizyjnej o czynności Dyrekcji i o zamknięciu rachunków za r. 1922.

Na wniosek p. Konopki odrzucono dyskusję nad sprawozdaniem Rady nadzorczej i Dyrekcji przeprowadzić na poufnem posiedzeniu, poczem sprawozdania te jednogłośnie przyjęto do wiadomości. Następnie uchwalono wnioski Komisji rewizyjnej, przedstawione przez hr. **Koziebrodzkiego,** a to:

I. Bilans za r. 1922 zatwierdza się. — II. Za administrację majątku Towarzystwa w czasie od 1. stycznia do 31. grudnia 1922 udziela się Dyrekcji absolutorium. — III. Ogólne Zgromadzenie wyraża Dyrekcji uznanie za celową i umiejętną administrację funduszu rezerwowego i za należyte zarządzanie sprawami Towarzystwa. — IV. Sumę, pochodzącą z opłat od nowych pożyczek, wydanych w roku 1922, wynoszącą 1,317.785 Mp. 35 f., włącza się do funduszu rezerwowego. — V. Na remuneracje dla urzędników i wsparcia dla urzędników i sług Towarzystwa, oraz na datki dobroczynne przeznacza się Dyrekcji fundusz dyspozycyjny na rok 1923 w kwocie miljona marek.

Na wniosek **dyr. Przybysławskiego** uchwalono dla urzędników i sług nadzwyczajny dodatek drożyźniany. Mianowicie po 50% od pensji styczniowej za styczeń i luty a 75% od tej samej płacy za marzec. Na wniosek hr. Koziebrodzkiego przyznano Dyrekcji automatyczną podwyżkę poborów podobnie jak maja urzędnicy.

W końcu przyjęto sprawozdanie Komisji rewizyjnej o petycjach i na wniosek p. Konopki wyrażono podziękowanie dla Dyrekcji za przeprowadzenie sanacji finansowej Towarzystwa.

Z kolei wybrano ponownie na okres sześcioletni dyrektorami dra Adama Głażewskiego i Adama Konopke, a do Komisji rewizyjnej: dra Feliksa Drużbackiego, Stanisława Dydyńskiego, dra Adama Jordana, Jana br. Konopke, Ludwika hr. Koziebrodzkiego, Antoniego Lisowieckiego i Antoniego Theodorowicza. Zastępcami: Feliksa Domańskiego i Tadeusza Starzyńskiego.

Wreszcie w miejsce p. Domańskiego, który wszedł do Komisji rewizyjnej, zastępcą członka Rady nadzorczej wybrano p. Włodzimierza Czajkowskiego.

Tajne awanse kolejowe.

Minister obiecał wynagrodzić krzywdy.

Onegdaj przedłożyła delegacja zarządu głównego związku prawników P. K. P. i związku funkcjonarjuszów kolei państw. o średniem wykształceniu p. ministrowi kolei żelaznych obszerne memorjały w sprawię awansów i projektu ustawy o uposażeniu pracowników państwowych. Delegację przyjęto życzliwie, a na konferencji odbytej z referentami ministerstwa oświadczono, że ministerstwo na zażaleuie pracowników kolejowych odnośnie do ostatnich awansów, skłonne jest poddać je rewizji i poczynić w ministerstwie skarbu wszelkie zabiegi celem przyznania potrzebnych kredytów na jak najrychlejsze przeprowadzenie dodatkowego awansu wyrównawczego.

Nie sądzimy ażeby powyższe oświadczenie przedstawicieli M. K. Z. miało stać się tylko rzuconą delegacji obiecanką, — równocześnie zaś żywimy przekonanie, że o ile idzie o dyrekcję lwowską, prezes p. Barwicz poprze z urzędu sprawę interesowanych pracowników. — Sprawa ustawy uposażeniowej jest obecnie przedmiotem rozważań międzyzwiązkowych z komitetem ministerjalnym, na którego czele stoi minister sprawiedliwości p. Makowski.

Przepisy paszportowe dla komunikacji z Niemcami.

1. Paszporty i wizy.

Krajowcy jak też cudzoziemcy **przy przekraczaniu** granicy Rzeszy obowiązani są **wylegitymować** się **paszportem**, opatrzonym tak przy wjeździe jak i wyjeździe wizą niemiecką. Obywatele niemieccy potrzebują wizy jedynie przy wyjeździe.

O ile podróżujący krajowiec lub obcokrajowiec w Niemczech stale zamieszkuje lub przebywa, wiza na wyjazd może być zastąpiona przez zaświadczenie właściwego krajowego urzędu skarbowego, że niema przeszkód do wyjazdu.

2. Obrót pieniężny przy przekraczaniu granicy.

Kto przewozi z sobą środki płatnicze (pieniądze papierowe, przekazy, czeki, weksle i t. d.) ponad sumę marek 200.000, winien zażądać od granicznego niemieckiego urzędu celnego zaświadczenia na wzięte ze sobą waluty. Służy ono jako legitymacja na zabranie tych walut przy wyjeździe.

3) Obrót towarami.

W Niemczech dla większości wszelkich towarów obecnie egzystuje **przepis**, że mogą być przywiezione lub wywiezione **tylko na** zasadzie **pozwolenia na przywóz lub wywóz.** Przepis ten obowiązuje i w ruchu osobowym. a) Przy wjeździe do Niemiec mogą być jedynie zabierane przedmioty użytku codziennego, niezbędne dla osobistej potrzeby lub dla czynności zawodowych. b) Przy wyjeździe bez pozwolenia na wywóz mogą być wywiezione: 1) Przedmioty, **który podróżujący posiadał przy wjeździe.** Zaleca się, aby podróżujący przy wjeździe zwrócił się do niemieckiego urzędu celnego o sporządzenie wykazu tego rodzaju przywiezionych przedmiotów. 2) Prócz tego **artykuły użytku codziennego.** Cały bagaż należy otwarcie przedkładać do rewizji. 3) We wszelkich innych wypadkach konieczne jest zezwolenie na wywóz.

Tajemnicze „Stowarzyszenie Mścicieli“

POSTANOWIŁO SOBIE ZWALCZAĆ PASKARZY DROGĄ TERRORU

Warszawa. Tel. wł. (m). Nocy ostatniej Łódź została zaalarmowana silnymi detonacjami dochodzącymi z różnych krańców miasta.

Jak się okazało nieznani sprawcy **rzucili w godzinach wieczornych 4 petardy. Przeprowadzone śledztwo nie dało żadnych rezultatów.** Przypuszczają, że jest to na gruncie łódzkim pierwsza oznaka działalności t. zw. „Stowarzyszenia Mścicieli“ stworzonego konspiracyjnie w wielu miastach polskich **celem zwalczania paskarzy drogą terroru.**

MINIATURY.

Turek w opałach.

Dzisiejsza poczta wieczorna przyniosła nam taki list:

Wysoka Redagcyo! Pisze dziś i jezt przylepione na tablicy. co kużdy Turek musi co 3 lat mieć dziecko. Ja proszy przyjąć rekurs od tego paragrafu. bo ja bidny kafłarz i mnie nie stać na żone a bezślubne mam jedno i było z niem tyla mitregi po Sondach i na Ratuszu, że sie odrzekłem na całe rzycie. Zmuszać do dziecek ludzi to takiego świństfa ani austracy nie robili, bo wolno było jak kto chciał. Z resztą ja mam jusz 60 i 5 lat a to nie to samo co młode kawalerskie czasy. Kto mi da poreńke że to ja a nie inszy i naco ja mam za drugich pokutować. Proszy ten rekurs podać do instancyi i można go przepisać bo ja w pisaniu nieporenczny ani tysz niewiem na jakim stemplu pisać więc proszy mi stempel podarować i dzieci tysz bo na nic żondać jak kto nima. Na drorzyzne taki lament a każą bidnemu człowiekowi zbydki robić. Całuje rączki Jan Turek, pomocnik kaflarski od Wielmorznego Pana Inżiniera Ulama.

Dlaczego podwyższono taryfy kolejowe.

Warszawa. Tel. wł. (m). Znaczne różnice między preliminowanym na rok 1923 budżetem kolejowym w wysokości 60 miliardów marek, a przedłożonym na podstawie dotychczasowego wzrostu cen robocizny i materjału budżetem wydatków w wysokości 566 miliardów, dało powód do uchwalenia na ostatniem posiedzeniu komisji taryfowej podwyżki taryf kolejowych o 100 procent, wchodzącej w życie 1. marca b. r.

W międzyczasie Min. kolei przyszło do przekonania, że **podwyżka samej taryfy kolejowej na pokrycie niedoboru nie wystarczy i bez wysłuchania opinji komitetu taryfowego, jedynie tylko na podstawie uchwały Rady ministrów podwyższyło także taryfę osobową o 100 procent, również od 1. marca.**

Z ruchu budowlanego.

(p.) **Za zbliżaniem wiosny poczynają napływać do Sekcji technicznej Magistratu podania o konsensy na budowę** — szczególniej dość ożywiona inicjatywa w tym względzie panuje w dzielnicy VI w okolicy ul. Listopada. Sekcja techniczna stara się te sprawy jak najrychlej rozpatrywać. Uchwalono każdemu referentowi przydzielać korreferenta, aby załatwienie nie ulegało zwłoce.

Najważniejsze względy, jakie przy rozstrzyganiu tych spraw Sekcja techniczna ma na oku, to **zapewnienie miastu należytych arterji komunikacyjnych.**

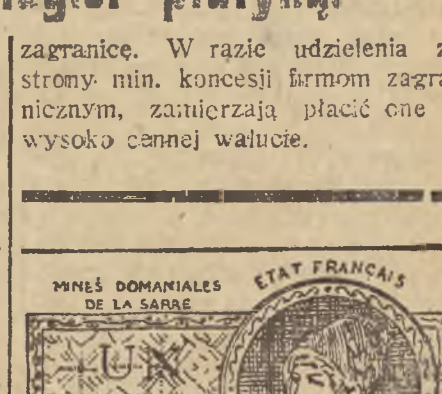
Dwie tego rodzaju sprawy były przedmiotem obrad Sekcji III. R. Rawski przedstawił sprawę komunikacji na węźle ulic Niemcewicza i Króla Leszczyńskiego, gdzie wojskowość nagromadziła materjały pod budowę. Uchwalono zwrócić wojskowości uwagę, aby przed przystąpieniem do budowy postarała się o wyznaczenie linji regulacyjnej.

Analogiczną sprawę przedstawił r. Tomaszek. U zbiegu ulic Gabrjelówka i Nowej Rzeźni, Bank Kredytowy Ziemski dokonał parcelacji gruntów. Uchwalono przed zatwierdzeniem, dokonanej przez Bank Kredytowy Ziemski parcelacji zbadać sprawę komisyjnie na miejscu.

Zyskowny szmugiel platyną.

Warszawa. Tel. wł. (m). Od pewnego czasu na rynku kresowym pojawiły się w handlu bardzo znaczne ilości platyny, przeszmuglowanej przeważnie z Rosji drogą handlu wymiennego.

Jak słychać, do min. skarbu zwróciło się dziś w związku z tem kilka firm **z propozycją udzielenia koncesji na skup i wywóz platyny** zagranicę. W razie udzielenia ze strony min. koncesji firmom zagranicznym, zamierzają płacić one w wysoko cennej walucie.

NOWE ZNAKI OBIEGOWE, wprowadzone przez władze francuskie w okupowanem Zagłębiu.

Przymusowy wykup zapasów paskarskich.

Warszawa. (AW.) Na **wczorajszem** posiedzeniu komisji drożyźnianej omawiano art. 2 do noweli o zwalczaniu lichwy, który upoważniłby rząd do **przymusowego wykupu ujawnionych zapasów przedmiotów powszechnego użytku**, oraz drugi artykuł do tej noweli, który rozszerza pojęcie „Trudniących się handlem i przemysłem“ na właścicieli wiejskich obszarów, przekraczających 20 morgów. Głosowanie nad obu artykułami odłożono.

Z DNIA.

PROCES DITTNER.

Są dusze jasne niby toń przeźroczy,
Są dusze czarne niby nocy ciemność.
Na kogo padły Fanny Dittner oczy,
Ten miał nieszczęście, albo nieprzyjemność.

Jedni w więzieniu wycierpieli morze,
Drudzy w obozach sterali swe kości.
Człowiek się dziwi i pojąć nie może,
Zkąd się w kobiecie bierze tyle złości.

Nemo.

Fanny Dittner jako... stróż spokoju i dobra Austrji.

Zeznania dyr. policji dr. Reinlendera.

(d.) Wczorajszy dzień rozprawy zgromadził na sali sądowej licznych słuchaczy ze względu na to, że miał zeznawać dyrektor policji dr. Józef Reinlender. Zwracał również uwagę nowy strój oskarżonej. Tym razem Fanny Dittner ubrała się w czarną sukienkę z haftami i mantylką, prawdopodobnie przerobioną z jakiegoś starego płaszcza. Na głowie swej osadziła toczek z białego pluszu prasowanego, obramowany krymskim barankiem, a ozdobiony czarnym kogucim piórkiem. Popielate kamasze uzupełniały jej toaletę.

Punktualnie o godz. 9 rano zjawił się na sali sądowej dyrektor dr. Reinlender, od którego trybunał odebrał przysięgę.

Chciałbym na wstępie — mówił dr. Reinleder — rzucić światło na tło sprawy, aby temlepiej poznać ówczesny

stosunek urzędników do państwa.

Jak wiadomo podnoszono często zarzuty przeciwko urzędnikom polskim, którzy pracowali w służbie zaborców. Słyszało się uwagi, jak to możliwe było, że Polacy mogli służyć państwu zaborczemu. Nie zwracano uwagi na to, że **w szeregach tych urzędników byli ludzie z obozu nawskroś nacjonalistycznego polskiego**, którzy zajmowali stanowiska najwyższe i zasiadali w Radzie państwa, a których patrjotyzm jako Polaków nie ulegał wątpliwości i nikomu nie przyszło na myśl powątpiewać w ich nieskazitelność charakterów jako Polaków. Urzędnicy ci w czasie zaboru **nie byli nigdy w rozterce z własnem sumieniem.** Dziwiono się jednak, jak się to działo. Mnie się zdaje — mówił świadek — że wystarczy dla zrozumienia stosunku urzędników do zaborców świadomość, iż ówczesne miarodajne sfery austrjackie **nie żądały od nas zaprzedania się zupełnego.** Nie usiłowano wyrwać z naszych serc największych ideałów, a postępowanie było szczere, otwarte.

Stosunek ten w 1914 roku załamał się. Złożyło się na to wiele przyczyn. W tym bowiem czasie zaczęto podejrzewać Polaków o antypaństwowe uczucia. Później przyszły ważniejsze momenty. Nadszedł Brześć Litewski, Rarańcza, a wówczas już w stosunku urzędników do państwa **nastąpiła wybitna zmiana.** Pozostawało wtedy albo podać się do dymisji, albo

służyć, ale tylko społeczeństwu.

Wtedy już powstawały rozterki **w sumieniu.** Główny sztab austrjacki zapatrywał się wówczas na całe **społeczeństwo polskie** jako na **zdrajców.** Donosy mnożyły się z **dnia na dzień.** Cały Lwów uważany **był wtedy jako poprostu jedno** zbiorowisko zdrajców.

Powrót do Lwowa.

Gdy zbliżał się 22. czerwiec 1915 roku dr. Reinlender udał się do sztabu w Cieszynie z prośbą o zezwolenie na powrót do Lwowa. **Prośbę tę przyjęto z pewnem zdziwieniem.** Dopiero po długich pertraktacjach zaakceptowano ją, wobec czego 24. czerwca dyr. Reinlender powrócił do Lwowa. W kilka dni po objęciu urzędowania we Lwowie arcyksiążę Fryderyk opierając

PROF. STANISŁAW KOCHANOWSKI, fałszywie denuncjowany przez Fanny Dittner.

się na pełnomocnictwach swych jako główny dowodzący, wydał rozporządzenie, na mocy którego **odebrano szereg ważnych atrybucji dyrekcji policji,** **mianowicie polityczne i prasowe i przekazano w komendzie miasta K. Stelle.**

Po gen. Rimlu komendantem miasta został Letovsky, który **chciał koniecznie, by ktoś z inteligencji polskiej zawisł na szubienicy** **i dlatego tak bardzo zależało mu na zasądzeniu dyr. Chodorowskiego.** Świadek — naturalnie o ile mógł — łagodził zaciekłość Letovsky'ego, a stosunki zmieniły się po odejściu tegoż.

W dalszym ciągu dyr. Reinlender przedstawił szczegółowo sprawę **internowania Załęskiej i wyjaśnił, że stało się to na wniosek gen. Letovsky'ego.** Fanny Dittner nachodziła dr. Reinlendera tak często, zwłaszcza ws prawie Załęskiej, że **polecił woźnemu, aby oskarżonej nie wpuszczał.** Jednak ze zrozumiałych powodów musiał być dla niej grzecznym i tak miał przykrość z powodu Załęskiej, którą usiłował bronić, a ustąpił pod naporem Letovsky'ego.

Dalej zeznał dyr. Reinlender, że innych doniesień Dittnerówny nie protokołowano, tylko oddawano do referatu komisarzowi Tymianieckiemu z tem, by je lekko traktował. Jednem z ostatnich było doniesienie na konsula niemieckiego Heinzego. W sprawie arcyb. ks. Bilczewskiego radził dr. Reinlender Letovsky'emu, by wszelkie doniesienia rzucał do kosza, bo może się poparzyć. Letovsky zaniechał aresztowania, a zarządził nad arcybiskupem tylko policyjną opiekę.

Zaznaczył również dr. Reinlender, że doniesienia, które wpływały do K.-Stelle **nie przechodziły przez dyrekcję policji.** Zapytany **świadek o rolę oskarżonej i jej charakterystykę** odpowiada, że uważano ją za kobietę egzaltowaną, wobec czego jej obfite doniesienia **traktowano z wielką rezerwą.**

Prok. Dukiet: Czy pan dyrektor znał stosunek oskarżonej do gen. Letovsky'ego?

Dyr. Reinlender oświadcza, że nie może podać bliższych danych w tej sprawie. Wyjaśnia tylko, że działalność Letovsky'ego nie ograniczała się do Lwowa, lecz przeciwnie sięgała znacznie dalej.

Obrońca dr. Stankiewicz: Czy panu dyrektorowi jest znane chociażby jedno nazwisko osoby, która ucierpiała skutkiem oskarżeń Fanny Dittner?

Dyr. Reinlender: Załęska i Chodorowski.

Przewodn. r. Göttinger: Czy pan dyrektor zna stosunek gen. Rimla do oskarżonej?

Dyr. Reinlender: Nie mogę podać nic szczególnego.

Obrońca zapytuje świadka, czy nie wie co się stało z aktami Załęskiej, które zaginęły. Świadek jednak nie mógł udzielić w tej sprawie bliższych informacji, sądzi jednak, że są one w Talerhofie.

Prok. Dukiet: Pan dyrektor wspomniał, że oskarżona uważana była w kołach wojskowych jako patrjotka austrjacka. A czy pan wie, że 23. lipca 1915 roku napisała ona list do konsula niemieckiego, w którym zaznacza, że

jest austrjacką poddaną, ale czuje się Niemką.

Polska a lotnictwo bez motoru.

NA ZACHODZIE ŚWIĘCI ONO TRYUMFY — U NAS O NIEM GŁUCHO.

Rozwój lotnictwa w ostatnich czasach przybrał rozmiary przerastające najśmielszą fantazję.

W przeciągu paru lat technika współczesna doprowadziła do stworzenia aparatów lotniczych niezwykle pomysłowych, a zarazem w prostocie swej niezrównanych, jak np. ostatni aparat bez motoru!

Wobec tego aparaty dotychczasowe (śmigło silnikowe), będące wynalazkiem przejściowem, zostaną zarzucone. Człowiek zaczyna szybować, jak szybuje ptak: z nieruchomie rozpostartemi skrzydłami.

Wyniki lotów konkursowych na szybowcach udowodniły każdemu, że człowiek jest wszechwładnym panem powietrza na aparacie bez silnika.

Hentzen, student hanowerskiej politechniki, w sierpniu dokonał lotu na swym szybowcu **i był w powietrzu 3 godziny 6 minut na wysokości 300 do 350 metrów.**

Na jednopłatowcu Peyret'a Francuz Maneyrol pobił rekord Niemca Hentzena, gdyż **utrzymał się w powietrzu 3 godziny 21 minut 7 sek.** — Ostatnio znów Maneyrol **pobił rekord światowy — 8 godz. 8 minut. To zagranicą, a u nas?...**

Spojrzyjmy na dotychczasowe loty stan polskich szybowców. **Lotów szybowcowych w Polsce wcale nie było.**

Próby por. Sołtyckiego w październiku 1922 r. na szybowcu własnej konstrukcji **dały wynik ujemny.**

Podobno w kwietniu br. wyznaczony jest gdzieś przez kogoś konkurs polskich szybowców. Warunki bliżej nie znane. Wiemy też, że **por. Sołtycki** niezrażony pierwszem niepowodzeniem, **buduje w warsztatach lotniczych w Mokotowie ulepszony typ swego szybowca;** tam też sekcja lotnicza studentów Politechniki warszawskiej wykonywuje swój szybowiec, zaprojektowany przez porucznika rezerwy **Adama Karpińskiego.**

Należy przypuszczać, że te wysiłki kilku energicznych ludzi, dadzą wyniki dodatnie i zadadzą kłam twierdzeniu, że jesteśmy narodem nieumiejącym się dostosować do ducha czasu.

Kto dobrze śpiewa — ten jest zdrów!

(?). W pismach fachowych omawiają lekarze od dłuższego już czasu **stosunek śpiewu do zdrowia,** a to w dwojakim kierunku. Śpiew uważają lekarze przedewszystkiem **za oczywisty dowód zdrowia.** Pominąwszy wypadki śpiewania zawodowego, **jest śpiew dowodem wesołego umysłu, a umysł wesoły posiadają tylko ludzie zdrowi.**

Ważniejsza jest jednak kwestja, czy i o ile śpiewanie użyte być może jako środek leczniczy, tj. czy przyczynić się może do poprawy zdrowia. Na pytanie to dają lekarze **odpowiedź twierdzącą.** Rozumie się, że chodzi tu tylko o **częste i regularne.** Śpiewanie takie oczyszcza i **gimnastykuje przewody oddechowe** i przyczynia się bardzo korzystnie do rozwoju płuc.

Zapytanie to na sali wywołało duże poruszenie.

W międzyczasie zachowanie się oskarżonej, która co chwilę wędruje do swego obrońcy, podając mu na karteczce odpowiednie instrukcje, spotyka się z ostrym sprzeciwem ze strony przewodniczącego, który zwracając się do niej mówi: „Niech pani zaprzestanie już raz tych przechadzek!” Wywołuje to u oskarżonej konsternację, jednakże tylko na krótką chwilę. Skoro bowiem tylko otrzymuje głos, zwraca się w gwałtownem przemówieniu do dyr. Reinlendera, zapytując go w tonie mocno poirytowanym, czy wie, że Załęska po odejściu gen. Letovsky'ego ze Lwowa była potem konfidentką K.-Stelle.

Dyr. Reinlender spokojnie: Nie **wiem i nie mam informacji o konfidentach, którzy byli zajęci przy K.-Stelle.**

Co mówi radca policji p. Kuczewski?

Z kolei zeznawał radca policji **Józef Kuczewski**, który wyczerpująco przedstawił rolę oskarżonej w K. Stelle i Dyrekcji policji. Zdaniem świadka, ważną rolę odegrała ona skutkiem tego, iż posiadała wybitne znajomości w ówczesnych miarodajnych sferach wojskowych. O ile sobie świadek przypomina,

oskarżona przedkładała swoje donosy na piśmie,

jednak do doniesień tych nie przykładano większej wagi.

Przewodn. r. Göttinger: Co pana spowodowało, że pan nie zbadawszy doniesień,

rzucał je do kosza?

Radca Kuczewski: Ponieważ nie przywiązywałem wielkiej wagi, albowiem uważałem oskarżoną za kobietę egzaltowaną, która nie potrafi odróżnić prawdy od fantazji.

Prok. Dukiet: Panie radco, jeżeli pan uważa, że informacje jej są nieprawdziwe, czy pan radca nie uważał za stosowne wystąpić przeciwko niej z oskarżeniem, że ludzi niesłusznie oczernia?

Radca Kuczewski: To było niemożliwe, ponieważ ona była w bardzo dobrych koneksjach z wybitnemi sferami austrjackiemi, tak, że **jakiekolwiek kroki nieprzyjazne względem jej osoby mogłyby dla donoszącego spowodować fatalne konsekwencje.**

Przy tej sposobności świadek opowiedział, jak Dittmer skarżyła się przed wpływowemi osobistościami politycznemi na niego, zarzucając mu, że rozmyślnie nie załatwia przedstawione mu przez nią doniesienia, a gdy ustąpił z K. Stelle, miała się wyrazić, iż Bogu dziękuje, „że ten szkodnik Kuczewski już odszedł“.

Wywołuje to na zebranych ogromne wrażenie. Oczy wszystkich skierowane są na oskarżoną, która zdradza widoczne zmieszanie.

Następnie zeznawał **Karol Stroner**, wywiadowca policji państwowej we Lwowie. Oskarżoną widział w K.-Stelle. Doniesień jej był tam cały stos i to przeważnie bezpodstawnych. Pomiędzy świadkiem tym a oskarżoną kilkakrotnie przyszło do scysji. Przesłuchaniem jeszcze radcy magistratu Rogosza w sprawie rekwizycji mieszkania, zakończono słuchanie świadków na wczoraj powołanych, poczem odczytywano różne akta sądowe i listy oskarżonej, w których sama przyznaje się do wnoszenia „doniesień“.

Dalszy ciąg rozprawy dziś rano.

Nowoczesna Ewa hoduje węże.

NAJNOWSZY WYBRYK MODY ANGIELSKIEJ I PARYSKIEJ.

Wąż jest ostatnią i największą pasją jasnowłosych angielskich miss i ladies. Wszystkie hodują obecnie takiego potworku w domu. Oczywiście, węże te nie są jadowite i oswajają się łatwo. Z natury są łakome i ta właśnie słabość zostaje wykorzystywana przy tresurze. Lubią ciepłe mleko, nawet czekoladę i kawę — z łatwością przyzwyczajają się do picia z jednej filiżanki ze swoją panią.

Podobno dotknięcie węża zimnej, oślizłej skóry jest **nader przyjemne;** wiele pań nie rozstaje się więc ze swoim ulubieńcem ani na chwilę, niektóre z nich poświęcenie swoje doprowadziły tak daleko, że w zimie, idąc na wizytę i nie chcąc ulubieńca zostawić w domu,

chowały go do mufki,

chociaż wiadomo, że mufki były niemodne i że właściwie nie należało ich nosić.

Geneza tej nowej pasji Angielek nie jest dziś jeszcze ustalona. Być może, iż wywarły tu wpływ instykty atawistyczne

cześć dla owego węża, pierwszego nauczyciela pramatki Ewy...

a może to tylko sprytny handlarz (człowiek ten podobno jest dziś miljonerem), wpadł na pomysł, który podobał się paniom, a jemu opłacił się stokrotnie.

Ta angielska moda zaczyna się przyjmować i na kontynencie. Wąż stanie się wkrótce nieodzowną ozdobą każdej pięknej paryżanki. No, a wtedy, moda ta przyjmie się również i u nas.

t

Samobójstwo urzędnika z nędzy.

ZWŁOKI DENATA W PROSEKTORJUM, A W POKOJU JEGO ŚPI NOWY LOKATOR

(—) Mieszkańcy domu przy ul. Grodeckiej 23., zaintrygowani długiem nieotwieraniem kawalerskiego pokoiku Mendla Joachima Kalismana zawezwali wczoraj w południe ślusarza do otwarcia mieszkania.

Po rozbiciu drzwi znaleziono nieżywego właściciela mieszkania w łóżku. Wezwany na miejsce lekarz stwierdził u denata śmierć skutkiem zaczadzenia. Wywiadowca Jankiewicz wydelegowany z Urzędu śledczego, zbadał, że Kalisman liczył około 30 lat i straciwszy ostatnio urzędniczą posadę w Tow. Ubezpieczeniowem „Port“ popełnił samobójstwo z braku środków do życia.

Krytycznego wieczoru M. J. Kalisman nie zezwolił służącej zapalić w piecu, tłumacząc się, że jest ciepło, skoro zaś ta się oddaliła, przebrał czystą bieliznę, zamknął drzwi na klucz, który wyjął i zapalił w piecu drzewem bukowem. Następnie

denat zatkał piec

i położył się spokojnie do łóżka, w którem znalazł śmierć.

Zwłoki samobójcy odstawiono wczoraj do Zakładu medycyny sądowej, a **pokój po nim właściciel już... wynajął.**

Telegramy.

SPRAWA REFORMY ADMINISTRACJI.

Warszawa. (PAT). „Kurjer Poranny“ donosi, że **prace przygotowawcze nad reformą administracji państwowej dobiegają końca.**

W związku z tą sprawą przybywa w Warszawie od dni kilku dr. Michał Bobrzyński.

ZNÓW DEMONSTRACJE BEZROBOTNYCH.

Warszawa. (PAT). Pisma donoszą, że w dniu wczorajszym odbyły się znowu demonstracje bezrobotnych, nie miały one jednak tego rozmiaru, co poprzednie.

Część robotników starała się przeszkodzić robotnikom pobierającym bony na bezpłatne obiady, jednakże stanowcza postawa rozważniejszych robotników nie dopuściła do dalszej demonstracji.

ZAPRZYSIĘŻENIE CZŁONKÓW KONSYSTORZA PRAWOSŁAWN.

Brześć nad Bugiem. (PAT). Dnia 27. lutego o godz. 13. odbył się w Brześciu nad Bugiem uroczyste zaprzysiężenie członków pierwszego konsystorza prawosławnego diecezji poleskiej, którzy złożyli przysięgę na wierność Rzeczypospolitej na ręce wojewody poleskiego Downarowicza.

KONSOLIDACJA PAŃSTW BAŁTYCKICH.

Warszawa. Tel. wł. (m). Z Helsingfordu donoszą: Min. spraw zagranicznych Finlandji oświadczył dziennikarzom, że w obecnej konferencji państw bałtyckich w Helsingfordzie **będą obecni przedstawiciele wszystkich zaproszonych państw bałtyckich.** Co się tyczy Litwy, to nie dała ona jeszcze odpowiedzi, jednakże należy spodziewać się, że **zjednoczy się i ona w pracy nad Związkiem bałtyckim.**

KONFERENCJA PROF. ASZKENAZEGO Z PREZ. SIKORSKIM.

Warszawa. Tel. wł. (m). Delegat polski w Lidze Narodów prof. Aszkenaze przyjęty był dziś przez prez. min., który konferował z nim o sprawach, jakie były przedmiotem wczorajszej dyskusji sejmowej komisji spraw zagranicznych. Omawiane były również kwestja Kłajpedy, oraz pasa neutralnego polsko-litewskiego.

USTAWA O TRYBUNALE KOMPETENCYJNYM.

Warszawa. (PAT). Na dzisiejszem ponownem posiedzeniu sejmowej podkomisji prawniczej rozpatrywano projekt ustawy o trybunale kompetencyjnym.

Po ukończeniu dyskusji nad zakresem działania i ustrojem trybunału komisja oświadczyła się za przyznaniem członkom trybunału przywileju nietykalności sędziowskiej w myśl 24 i 79 konstytucji.

O jednolite traktowanie robotników cudzoziemskich i krajowych.

Warszawa. Tel. wł. (m). Delegat rządu polskiego do Rady międzynarodowego biura pracy, podaje następujące informacje o przebiegu ostatniej sesji rady administracyjnej, która obradowała w Genewie. Zjawili się na niej **delegaci rządu francuskiego, belgijskiego, niemieckiego, włoskiego, hiszpańskiego, japońskiego i polskiego, jak również delegacje Wielkiej Brytanji, Indji, Finlandji i Holandji.**

Dyrektor rady admin. złożył sprawozdanie ze swej podróży do Ameryki, którą przedsięwziął celem nawiązania bliższych stosunków między międzynarodowem biurem pracy a Stanami Zjednoczonemi.

Rezultatem jego podróży było oświadczenie przedstawicieli pracodawców, że **gotowi są współdziałać z międzynarodowem biurem pracy.** Przyjęto to do wiadomości, poczem **przystąpiono do ułożenia porządku dziennego 5-tej międzynarodowej konferencji pracy, zwołanej na 18. października b. r. do Genewy.**

Na tej sesji **poruszona będzie sprawa jednolitego traktowania robotników cudzoziemskich i krajowych, zużytkowania czasu odpoczynku robotników,** ustalenie wspólnych podstaw organizacji pracy i wreszcie **sprawa 24-godzinnego odpoczynku w tygodniu przy pracy w hutach szklanych.**

Sprawa jednolitego traktowania robotników cudzoziemskich z krajowymi posiada dla Polski szczególne znaczenie ze względu na poważną liczbę polskich emigrantów w różnych krajach Europy i za oceanem. Również kwestja zużytkowania czasu odpoczynku robotników jest dla Polski doniosłem zagadnieniem społecznem.

Przytem Państwowe Zakłady Naftowe podają do wiadomości interesowanych, iż wypłatę należytości za ropę bruttową uskuteczniają najdalej do dni kilku po jej zafakturowaniu.

—o—

Podrzutek. Jakim sposobem przemiła Mary Pikford, ubóstwiana obecnie przez cały świat amerykańska artystka, umie tak doskonale odtwarzać dziesięcioletnią dziewczynkę, to już pozostanie jej tajemnicą. W prześlicznej sztuce filmowej p. t. „Podrzutek", którą ukazuje obecnie zachwyconej publiczności **„Apollo"**, jest Mary Pikford tem nadzwyczajnym dzieciakiem w domu podrzutków. Świetnie komenderuje grupą artystów, począwszy od lat dwóch, aby w ciągu ogromnie zajmującej akcji zamienić się w uroczą dziewczynę. Jedyna ta w swoim rodzaju artystka, która zdobyła dla swojego talentu Amerykę i Europę, w „Podrzutku" ma chyba największe pole do popisu. To też ręce publiczności mimowoli składają się do oklasków.

—o—

Z teatrów

Teatr Wielki.

Czwartek 1. marca o g. 7: „To co najważniejsze", sztuka w 4 a. Jewreinowa.

Piątek 2. marca g. 7: „Cyganerja", opera Pucciniego. Ostatni gośc. występ E. Bandrowskiej

Sobota 3. marca g. 3.30: „Śluby panieńskie", komedja Fredry.

Sobota 3. marca g. 7: „Złotnik z Toledo", opera w 3 a. Offenbacha.

Teatr Nowości.

Czwartek 1. marca: Z powodu generalnej próby „R. H. inżyniera" teatr zamknięty.

Piątek 2. marca g. 7: „R. H. inżynier", komedja w 3 a. Winawera.

Sobota 3. marca g. 7: „R. H. inżynier", komedja w 3 a. Winawera.

Niedziela 4. marca g. 3: „Zabawa w miłość", kom. w 3 a. Kiedrzyńskiego.

Teatr Maski.

Czwartek 1. marca g. 7: **„Bal w operze"**, operetka w 3 a. **Heubergera.**

Piątek 2. marca g. 7: **„Bal w operze"**, operetka w 3 a. Heubergera. (Występ tancerzy Godlewskich).

Sobota 3. marca g. 7: „Za dawnych dobrych czasów", operetka w 4 aktach Stolza.

Kronika.

—o—

(m) Prezydent min. Sikorski odbył dziś dłuższą konferencję z drem Michałem Bobrzyńskim w sprawie postępu prac przygotowawczych nad reformą administracji państwowej.

(m). **Posiedzenie komisji statystycznej dla badania wzrostu kosztów utrzymania** odbędzie się we czwartek 1. marca w Warszawie. Na tem posiedzeniu będzie ustalony wzrost kosztów utrzymania w Warszawie w miesiącu lutym i również uchwalony wskaźnik drożyźniany. Materjały statystyczne zostaną zamknięte z końcem ubiegłego tygodnia tak, że cztery ostatnie dni lutego nie będą brane pod uwagę. Według najogólniejszych przypuszczeń wzrost drożyzny wynosić będzie przeszło 50 proc.

I w Warszawie podrożały dzienniki. Z dniem 1. marca cena 1 egzemplarza dziennika w Warszawie podskoczyła z 300 na 500 marek.

Odznaczenie dyrektorów teatrów warszawskich. Dyr. teatrów miejskich w Warszawie Lorentowicz i dyrektor opery Młynarski otrzymali za pośrednictwem posła francuskiego Panafieu zawiadomienie, że rząd francuski nadał im odznaki kawalerów Legji honorowej.

(—) **Okradzenie p. Prezydentowej.** Służąca Marja Kamińska skradła p. Kaz. Neumanowej, żonie prezydenta miasta, kwotę 92.000 mk. i zbiegła ze służby.

(—) **Zginął w mieście.** Katarzyna Ostapiuk, przyjechawszy onegdaj z Zagórza do Lwowa, wstąpiła wraz z 12-letnim synem swoim Michałem do jednego ze sklepów przy ul. Pełczyńskiej. Chłopak, który miał pod pachą kilka metrów płótna, wyszedł na chwilę ze sklepu i więcej nie wrócił. Zaginiony był ubrany po wiejsku.

(—) **Kosztowny ferbel.** Franciszek Wolanin, woźny Łódzkiego Banku Depozyt., przegrał wczoraj w kawiarni „Riviera", przy ul. Grodeckiej w ferbla 750.000 mk. Towarzyszami gry jego byli Roman Rachwał, Władysław Dzikiewicz i Józef Tatarkowski.

(—) **Elegancki złodziej sklepowy.** Do składu sukna przy ul. Jagiellońskiej 12 wszedł wczoraj jakiś elegancki jegomość i niespostrzeżenie ukradł sztukę bronzowej materji, wartości 3 miljony mk. W związku z tą kradzieżą aresztowano Stefana Romaniszyna, subiekta tej firmy, który prawdopodobnie działał w porozumieniu ze złodziejem.

Przemysł zaczyna korzystać z kredytu złotego. Przemysłowcy zaczynają coraz chętniej korzystać z kredytu złotego w PKKP. Od 22. do 24. b. m. PKKP. udzieliła przedsiębiorstwom różnych gałęzi przemysłu pożyczek, zabezpieczonych towarem w mierniku złotym na 4 miljardy marek. Jest to jeden więcej dowód, że przemysł może opierać swe obliczenia na kredycie złotym.

W ostatnich czasach instytucje kredytowe otrzymują coraz częściej oferty od firm krajowych w złotych polskich, płatnych wedle kursu franka szwajcarskiego na giełdzie warszawskiej w dniu płatności. Dotychczas dostawcy składali bardzo rzadko oferty w cenach złotych. Coraz częstsze składanie ofert w złotych polskich dowodzi, że sfery gospodarcze same występują z inicjatywą dokonywania rozrachunku w złotych polskich. Min. poczt i telegrafów zwróciło się do min. skarbu o wyrażenie zgody na przyjmowanie ofert w teoretycznym złotym polskim, płatnym w markach.

Nowy rekord w locie bez motoru. Lotnik franc. Maneyrol przebył na namołocie bezmotorowym przestrzeń 8 klm. w linji prostej, zyskując w ten sposób rekord światowy na dystans.

—o—

—o—

Wypłata należytości za ropę bruttową. Główna Dyrekcja Państwowych Zakładów Naftowych we Lwowie podaje do wiadomości właścicieli udziałów brutto na kopalniach naftowych, iż wszelka należytość bruttowców należną im za oddaną Państwowej Fabryce Olejów Mineralnych w Drohobyczu ropę bruttową i Głównej Dyrekcji Państwowych Zakładów Naftowych po dzień 23. lutego b. r. zafakturowaną — wyrównała.

O ile kto z bruttowców należytości nie otrzymał, zechce Państwowe Zakłady Naftowe o tem uwiadomić, gdyż wina nieotrzymania należytości przez bruttowca leży wyłącznie po stronie poszczególnych zarządów kopalń, które albo ropy Państwowej Fabryce nie oddały, albo, otrzymawszy należytość od Państwowych Zakładów Naftowych celem wyrównania bruttowcom, operują otrzymaną gotówką i narażają skutkiem spadku waluty na ogromne straty poszczególnych posiadaczy udziałów brutto.

Wiadomości giełdowe.

WIADOMOŚCI GIEŁDOWE.

We Lwowie, dnia 28 lutego 1923.

Na targu akcji przemysłowych osłabienie. Obroty średnie. — W walutach dalsza znaczna zniżka.

Chodorowskie obniżyły się na 50500 (w Krakowie 52000—53000). Oikosy ustaliły się przy kursie 77000.—, Browary niezmienione, rozpoczęły i zakończyły kursem 106500.—, Parowozy u nas 11000, w Krakowie 11800.—, Pezet początkowo 8800, przy końcu 8600.—, Niemojowski z 21500 potaniał 20500.—, Ćmielów 30000 nieef. 29000 (w Krakowie 29500). Karpolit przy końcu 10250, Gafota notowała 5500. Tespy słabsze 104000. Pol. Nafta ustaliła się przy 7250, przejściowo 7200 (w Krakowie 7400)

Z akcji bankowych notował Bank Przemysłowy 4300. Bank Hipoteczny do 2000.

Dolary ustaliły się przy 47000 (w Warszawie 45000—46000, w Krakowie 46500—47000) N. York spadł na 46600 (w Warszawie 44500—45000) Zurych obniżył się o 500 punktów i notował przy końcu tylko 8750 (w Warszawie 8500 do 8650). Belgia potaniała na 2430 (w Warszawie 2365—2410, w Krakowie 2500). Londyn znacznie spadł w cenie, przy końcu płacono 214500, przejściowo nawet 210000 (w Warszawie 207250 do 212000, w Krakowie 217000). Amsterdam notował 17500 i 18000 (w Warszawie 17800). Budapest u nas 17. w Krakowie 15½. Paryż przy końcu 2810 (w Warszawie 2800, w Krakowie 2830 do 2900). Efekt. franki fr. 2810. Berlin ustalił się przy kursie 2.10 (w Warszawie 182, w Krakowie 199—210). Marki niem. efekt. również 2.10 (w Warszawie 780—195). Wiedeń i korony austr. notowały 68 (w Warszawie 65—65½). Praga 1370, korony czeskie 1330 (w Warszawie 1340—1360). Za leję rum. płacono 200.

Tendencja w akcjach przemysłowych i walutach zniżkowa.

Usposobienie ożywione.

W akcjach niekutowanych obroty słabe, Jaworznickie efektywne 212 do 215000 nieef. 209—213000, Gazy 210 do 220000, Lesiennice 38—42000, Chybi 34 do 38000, Rurociągi 6400—6800, Foresta 12—14000. Nitraty 1800—2000. Schön 445—455000.

GIEŁDA NIEOFICJALNA.

Wczoraj przez cały dzień tendencja nagół bardzo zniżkowa, z wyjątkiem niemieckich. Obrót słaby, bo się obawiają dalszej zniżki.

Dolary am. 46000 do 46500; 1-ki i 2-ki 45700 do 46200; kanad. 45300 do 45500; 1-ki i 2-ki 45000 do 45200; marki niem. 10.000-ki 225 do 228; 1.000-ki 260 do 265; 100-ki i drobne 240 do 250; leje 210 do 215; drobne 200 do 205; kor. czeskie 1370 do 1400; drobne 1350 do 1380; austr. tys. I. em. 1800 do 2000; setki I. em. 145 do 150; ruble 500-ki 4 do 410: 100-ki Kacik 14 do 15; franki franc. 2700 do 2800; funty szterl. 220 do 223000; franki szwajc. 9000 do 9200.

Złoto: 20 kor. 218 do 220000: 20 fr. 205 do 210000; 20 mark. 225 do 230000; dolary am. 42000 do 43000.

Srebro: kor. 3200 do 3220: 5 kor. 16200 do 16400; flor. 8000 do 8200; ruble 14000 do 14500.

GIEŁDA KRAKOWSKA.

Kraków. (PAT). Waluty: Dolary St. Zjedn. 44500; franki franc. 2750; belg. 2350; funty szterl. 210000; marki niem. 170; korony austr. 0.60; czechosłowackie 1300; flor. holend. 17500; liry włoskie 2150; węgierskie 14.50; szwajcarskie 8600.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

Warszawa. (PAT). Waluty: Dolary St. Zjedn. 46000; kanad. 44500; franki franc. 2700; belgijskie 2410; marki niemieckie 1.95.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

Warszawa. Tel. wł. (m). Na dzisiejszej giełdzie warszawskiej na rynku dewizowym tendencja w dalszym ciągu zniżkowa. Waluty zagraniczne słabe. W dziale papierów publicznych zmiany nieznaczne. Obroty akcjami duże, przy tendencji słabej wskutek realizacji.

GIEŁDA ZURYCHSKA.

Zurych. (PAT). Kursa końcowe: Berlin 0.02.35; Holandja 210 i pół; N. Jork 532; Londyn 25.06; Paryż 32.40; Medjolan 25.60; Praga 15.75; Budapeszt 0.17; Bukareszt 2.40; Belgrad 5.00; Sofja 3.00; Warszawa 0.01; Wiedeń 0.0074 i pół.

Bluzy
Kostjumy
Suknie

modele

paryskie
warszawskie
wiedeńskie

Lwów, pl. Marjacki 10.

Stanisława **Wrońskiego** Synowie.

Mieszkania, lokale, sklepy

Elegancki pokój umeblowany dla 1—2 panów ewentualnie bezdzietnego małżeństwa do wynajęcia. Asnyka 8. Biuro. 2033

Biuro Asnyka 8. — Poszukaje kilka pokoi kawalerskich dla solidnych odbiorców. 2035

2 pokoje na biuro urządzone, sklep, ślusarnia, 1 pokój wspólna kuchnia, 1, 2, 3 pokoje, kuchnie. 2 pokoje, kuchenka gazowa częściowo umeblowane, telefon, kasa ogniotrwała zaraz do odstąpienia: Biuro Asnyka 8. 2034

Młody architekt, którego ślub w kwietniu, szuka 2 pokoi i kuchni na przystępnych warunkach. Zgłoszenia „Polsot" Szajnochy 2. 2036.

Lokal w samem centrum do sprzedania razem z towarem. Nadaje się szczególnie na kantor wymiany. Listy pod „Bazar", biuro Sokołowskiego, Jagiellońska nr. 7. 1156

Zgubiono, znaleziono

Unieważniam zgubiony dok. wojsk. Arnolda Iwanickiego. 2028

Zgubiono książeczkę ewidencyjną, wystawioną na nazwisko por. rez. Jerzego Myczkowskiego, którą unieważnia. 1038

Kupno, sprzedaż, zamiana

Wilczury rasowe szczeniaki 6-tygodniowe do sprzedania. Źródlana 26 między 4—7 wieczór. 2032.

Fortepian krótki kupię. Zgłoszenia do Administr. „Gazety Porannej" pod „Dobra okazja". 2041

Konie powozowe, uprząż, ładny wózek, koła gumowe, buda sprzedam. — Ostąpię stajnię, wozownię śródmieście. Zgłoszenia Administracja „Gaz. Por.". 2038.

Instrumenty muzyczne (nawet zniszczone) kupuję pl. Bernardyński 12, II. p., 4—7 popoł. 2023.

Motor elektryczny 11. K. M. na prąd lwowski sprzedam okazyjnie. Chorążczyzna 10, Leśniakowski. 1167.

Lokomobilkę benzynonaftową, ośmiokonną, prawie nową z przystawką — sprzeda okazyjnie Gorzelnia: Strutyń powiat Złoczów. 2006.

Fortepian krótki, krzyżowy, płyta pancerna, sprzedam. Za dopłatą możliwa zamiana na pianino lub fortepian stary. Kopernika 26, parter, oficyny, gankiem ostatnie drzwi. 1999.

Rozmaite

PASY skórzane, wiedeńskie poleca Hil. Badian. Lwów, Janowska 24. 2025.

TOVOTTE'a tłuszcz I-a nieobciążony Hil. Badian, — Lwów, Janowska 24. 2026.

OLEJE maszynowe, motorowe, automobilowe poleca Hil. Badian, Lwów, Janowska 24. 2024.

Dzierżawy 60 do 200 morgów z budynkami poszukuję. Zgłoszenia: Biuro gazet Thau, Kopyczyńce pod „Agronom". 8620.

Jedynie elegancki kapelusz kupić można w składnicach Pierwszej Krajowej Fabryki Kapeluszy Rudolfa Neuwelta: plac Marjacki 8, Kazimierzowska 25, Gródecka 72, Balonowa 3. 2040.

Hartman Scherer, Garbarnia, Wyrób wszelkich gatunków skór, jakoteż Białoskórniczych. Stryj, ul. Krzywa 15. 8681.

Tokarnie, Heblarki, Strugarki, Wiertaczki, Gatry, Lokomobile, Stal, Żelazo, Szyny, Blacha żelazna, Dyna, Becziki, poleca „Pilot", Lwów, Batorego 4 698

Taśmy piłowe (od 5—40 mm, razem ponad 3000 m. dł.) tarcze piłowe (śr. 300—500 mm. 32 szt.) — partja drutu cynk. izol. czarn. 1—2.5 mm, — papieru szkł. 000—500 a. — hurtem najwięcej ofiarującemu do 5. marca sprzedam — Rudolf Kostrzyca — Kraków, ul. Rakowicka 5. 8721.

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. Michał Salpeter,
Lwów, Sykstuska 17, ord. od 8—9 i 12—6. 2055

Specjalista chorób wenerycznych i skórnych
Dr. J. MUND b. sekundarjusz szpitala wied. i lwowskiego ordynuje od 8—10, 12—1 i 3—6. Lwów, Asnyka 1 (róg Pańskiej. 1045

Specjalista chorób wenerycznych i skórnych
Dr. SCHWARZ b. Sekundarjusz szpitala powsz. Lwów, Słowackiego 4 naprzeciw gł. poczty. Leczenie plam, brodawek, włosów elektroliza i lampą kwarcową. 1008-3

MEBLE
krajowe i wiedeńskie pierwszorzędnej jakości po cenach umiarkowanych u firmy 8619-3
J. SEINFELD LWÓW, SYKSTUSKA L. 2 (w podwórzu).

Baczność.
NIESPODZIANKA przy ul. Mikołaja l. 10
z dniem 1. marca będzie otwarta.
Poleca śniadania, obiady i kolacje po cenach umiarkowanych oraz mleko na litry. 1188-2

ZAWIADOMIENIE.

Na odbytem w dniu 18. lutego b. r. konstytuującem Zgromadzeniu Spk. z ogr. odpow. pod firmą Pierwsza Polska Chrześcijańska Księgarnia i Antykwarnia, Sp. z ogr. odpow. we Lwowie, ul. Krzywa 9 uchwalono, że najniższa wkładka do Ski z ogr. odp. wynosi Mkp. 50.000, którą to można uiścić przy podpisaniu kontraktu w kancelarji notarjalnej WP. Szelewskiego, ul. Jagiellońska 4 do dnia 1-go marca włącznie na ogólne żądanie.

Wszyscy członkowie dawnej „Współdzielni" — którzy nie byli obecni na zgromadzeniu, a zechcą przystąpić do nowej Ski z ogr. odp., zgłoszą się w kancelarji notarjalnej jak powyżej. 1150.

Z poważaniem DYREKCJA.

Wielki wybór żurnali Mód wiosennych

sukien damskich i konfekcji, dziecięcych, męskich, bluzkowych, spodnicowych, kapeluszowych, bieliźnianych, balowych i do robót ręcznych poleca
REKORD SKŁAD ŻURNALI MÓD Lwów, ul. Sykstuska l. 8.
CENY KONKURENCYJNE!
Na prowincję wysyłka za zaliczką. 2056

TAPIOCA
oryginalna francuska
NESTLA
oryginalna szwajcarska mączka dla dzieci
w handlu
K. Krupińskiego
Akademicka 4. 2021-3

Lwowski oddział spółki akcyjnej handlu ziemiopłodami
ul. Kopernika 4, Telefon 776
Magazyn przy Głównym Dworcu, sprzedaje sól potasową niemiecką detalicznie, jakoteż wagonowo — przyjmuje zamówienia na zboża siewne jare. 2030

Lwowski oddział spółki akcyjnej handlu ziemiopłodami
ul. Kopernika 4, Telefon 776.
Otrzymał już transport nasion warzyw ogrodowych i sprzedaje je także detalicznie w lokalu swoim po cenach konkurencyjnych. 2029

Prawdziwe kilimy gliniańskie na ściany i podłogę, nad i przed łóżka, portjery, chodniki, narzutki na otomany i bujaki, poduszki i potorawki można nabyć **Dom Kilimów, Lwów, pl. Św. Ducha** obok kościoła OO. Jezuitów. 887-3

Czas ochronny zwierzostanu
to najlepsza pora dla
P. T. Panów Myśliwych
do oddania swej broni celem gruntownej naprawy i odnowienia. Uskutecznia takową najdokładniej i najtaniej znana
Pracownia rusznikarska St. Kępczyńskiego
Lwów, pl. Bernardyński 3
(w zabudowaniu OO. Bernardynów.) 8693
Nowa broń i przybory myśliwskie na składzie.

PIENIĄDZE zaoszczędza ten, kto kupuje **obuwie** u firmy **R. REICH** 8724-5 Lwów, Piekarska 8.

Obuwie!

„HERA“
Ska z ogr. odp.
Lwów, Rynek 34
kamienica Stadtmüllera

Chrześcijańska Hurtownia obuwia poleca hurtownie i detajlicznie

świąteczne i wiosenne transporty modnego obuwia

Dla Konsumów, Kółek rolniczych, Zakładów przemysłowych (obuwie robotnicze) ceny hurtowne.
P. T. Urzędnikom i kształcącej się Młodzieży ceny zniżone.

Obuwie!

Korespondentka

ze znajomością języka niemieckiego i stenografji poszukiwana od zaraz. Oferty tylko pismienne z odpisami świadectw do firmy »Rolex« Potockiego 31. 2014-3

KUPUJCIE PO CENACH FABRYCZNYCH

BIELIZNĘ męską i damską, pończochy, szkarpetki, rękawiczki or. z galanterję itp. u firmy
MAISON ANGLAISE
Nowości dla Panów i Pań
2042-3 Lwów, Pasaż Mikolasza (vis a vis kawiarni Miraż).

ZAKOPANE

WAZNE DLA WIELKIEGO PRZEMYSŁU.

Do wynajęcia lub sprzedania parcela w Zakopanem, przyległająca bezpośrednio do dworca towarowego pod większe składy lub hotel. Zgłoszenia do Administracji pod „Przyszłość“. 1125

Pościel, dywany, dekoracje chodniki, firanki, portjery, karnisze, łóżka, łóżeczka poleca 8545

Kaz. Skibiński

Lwów, Kopernika 4 (naprze iw Szkowrona)

NA KANCELARJĘ ADWOKACKĄ

dwa piękne pokoje z przedpokojem w znakomitem miejscu, w pobliżu wszystkich sądów, oddam w zamian za 3 pokoje z kuchnią łazienką, klozetem w pomieszkaniu, elektryką i gazem. Zgłoszenia do Administracji pod „Kancelarja adwokacka“. 8482

Poszukuję mieszkania

najmniej 4-pokojowego z kuchnią i pełnym komfortem. Położenie obojętne. Listy pod „Płacę każdą cenę“ do biura ogłoszeń Sokołowskiego, Jagiellońska 7. 2016

Czas odnowić przedpłatę.

2, 3 i 5 WALCOWE

maszyny z granitowymi lub stalowymi walcami dla fabryk czekolady, farb, chemicznych fabryk oraz wszelkie inne maszyny dla fabryk czekolady i cukrów dostarcza:

B. T. J. JARECKI i A. BUKI 8666-4

WARSZAWA, ZŁOTA 65. Tel. 405-25.

Dachówka tłoczona marsylska, holenderska, cegła, dreny, wapno, cement, eternit, szuter, piasek, gonty. — Dostawa natychmiastowa.

Biuro handlowe dla sprzedaży materjałów budowlanych,

Tadeusz Czekoński, Lwów, ul. Wałowa l. 11.
8690-1

Potrzebny RYSOWNIK

maszynowy oraz dla konstrukcji żelaznych.

Wymagana dłuższa praktyka na kopalniach lub w biurze konstrukcyjnym większej fabryki. — Oferty wraz z odpisem świadectw i podaniem warunków należy nadsyłać:

Spółka Akcyjna Eksploatacji soli potasowych

Lwów, pl. Smolki 5. 2015

„IDEAL“ i „ERIKA“

Maszyny do pisania

najnowszego systemu, ŚWIATOWEJ SŁAWY

nadeszły!

Polecamy takowe po cenach ściśle fabrycznych.

GENERALNE ZASTĘPSWO:

VIOLIN i TISSER

Lwów, Bernsteina 1.
Kazimierzowska 28. 2027

BANK ZJEDNOCZENIA T. A. POZNAŃ

ODDZIAŁ WE LWOWIE

Akademicka 14. Telef. 285 i 953.

Centrala: Poznań.

Oddziały: Katowice, Toruń, Bochum (Westfalja).

Poszukujemy do kupna, płacąc gotówką, wszelkiego rodzaju drzewostanów (ewentualnie z gruntem i budynkami) do wyrębu i eksploatacji, tudzież gotowych materjałów drzewnych, odpowiadających wymogom eksportowym lub potrzebom krajowym. Również zakupilibyśmy większą ilość drzewa opałowego.

Pisemne lub ustne oferty zgłaszać: Lwów, ul. Akademicka 14 telef. 285 i 953. 8702

WM

Wiedeński MIĘDZYNARODOWY JARMARK

18. do 24. Marca 1923

Bezkonkurencyjne oferty dla wszelkich gałęzi wskutek zmniejszonych kosztów produkcji.

4000 wystawców z kraju i zagranicy.

Wszelkich informacji udziela

Wiener Messe A. G. Wien VII. Messepalast,

jakoteż honorowe przedstawicielstwa i oficjalne miejsca informacyjne

we Lwowie: Konsulat austrjacki, Brajerowska 14,
OSKAR FABIAN, ul. Legionów 5. 8413-2

Należytość pocztową opłacono ryczałtem. — Prenumerata miesięczna 13.000 Mk. — Z dostawą na miejscu lub z przesyłką pocztową 15.000 Mk. — Za granicą 16.000 Mk. — Redakcja: Lwów, ul. Chorążczyzny 31. — Administracja ul. Sokoła 4. — Telefon Redakcji 15. — Telefon Administracji ...

Z drukarni Polskiej pod zarz. Z. Kiełbusiewicza, we Lwowie. Odpow. redaktor: MARJAN MACHALSKI.